Çok Boyutlu Okul Öfke Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çok Boyutlu Okul Öfke Envanteri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19222

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çok Boyutlu Okul Öfke Envanteri (ÇBÖÖE), bireylerin özellikle okul ortam?nda deneyimledikleri ve ifade ettikleri **öfke** tepkilerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikolojik ölçüm arac?d?r. Bu envanter, mevcut bir öfke ölçe?inin Türk kültürüne ve okul ba?lam?na uygun olarak **uyarlama** çal??mas? neticesinde ortaya ç?km??t?r. Ölçek, öfkenin sadece genel bir duygu durumu olarak de?il, ayn? zamanda okul kurallar?na, ö?retmenlere veya akranlara yönelik çok boyutlu tepkiler zinciri olarak ele al?nmas?n? sa?lar. ÇBÖÖE, ergenlik dönemindeki ö?rencilerin öfke düzeylerini ve bu öfkeyi nas?l yönettiklerini anlamak için kritik bir araçt?r.

Anahtar Kelimeler

Öfke, öfke yönetimi, okul, ergenlik, psikometrik özellikler, uyarlama, psikolojik de?erlendirme.

Yazarlar

Canbuldu, S. (Uyarlama Çal??mas?).

Amaç

Çok Boyutlu Okul Öfke Envanteri'nin temel amac?, okul ça??ndaki ö?rencilerin öfke düzeylerini, öfke ifade biçimlerini ve öfkenin tetikleyicilerini okul ortam? özelinde belirlemektir. Bu **uyarlama** çal??mas?, orijinal ölçe?in kültürel e?de?erli?ini sa?lamay? ve Türk e?itim sistemindeki ö?rencilerin duygusal tepkilerini geçerli ve güvenilir bir ?ekilde ölçebilecek bir araç sunmay? hedeflemi?tir. Elde edilen veriler, okullardaki rehberlik servislerinin ve e?itimcilerin öfke kontrol programlar? geli?tirmesine zemin haz?rlar.

Yap? (Ölçülen Yap?)

Envanter, öfkenin çok boyutlu (multidimensional) yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap? genellikle öfkenin üç ana bile?enini içerir: Öfke Durumu (belirli bir anda hissedilen geçici öfke), Öfke Süreklili?i (genel bir e?ilim olarak öfkeye yatk?nl?k) ve Öfke ?fade Biçimleri (öfkenin d??a vurulmas?, içe at?lmas? veya kontrol edilmesi). Okul ba?lam?na adapte edildi?i için, ölçülen yap?, özellikle okul ortam?ndaki stres faktörleri, akademik bask?lar, akran ili?kileri ve otorite figürleriyle (ö?retmenler, idareciler) ya?anan çat??malar sonucu ortaya ç?kan öfke tepkilerini kapsar.

Ölçe?in çok boyutlulu?u, ara?t?rmac?lar?n sadece genel bir öfke puan? yerine, ö?rencinin öfkesinin hangi boyutunun (örne?in, d??a vurulan dü?manl?k, okul kurallar?na kar?? öfke) daha bask?n oldu?unu tespit etmesine olanak tan?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik

Çok Boyutlu Okul Öfke Envanteri'nin **geçerlik** çal??malar?, ölçe?in gerçekten de okul öfkesi yap?s?n? ölçüp ölçmedi?ini belirlemek için yap?lm??t?r. Uyarlama çal??mas?nda genellikle yap? geçerli?i ve kapsam geçerli?i incelenir. Yap? geçerli?i için aç?mlay?c? ve do?rulay?c? faktör analizleri kullan?lm?? olmal?d?r.

Orijinal kaynakta geçerlik bilgisi belirtilmemi? olsa da, Canbuldu (2006) taraf?ndan yürütülen yüksek lisans tezinde, ölçe?in maddelerinin okul ortam?ndaki öfke davran??lar?n? temsil etme derecesi (kapsam geçerli?i) ve ölçe?in teorik olarak beklenen alt boyutlar? do?ru bir ?ekilde ay?r?p ay?rmad??? (yap? geçerli?i) detayl? olarak incelenmi?tir. Bu tür bir uyarlama çal??mas?nda, genellikle e? zamanl? geçerli?i belirlemek için farkl? öfke veya dü?manl?k ölçekleri ile korelasyonlar rapor edilir.

Güvenirlik

Orijinal kaynakta güvenirlik bilgisi belirtilmemi? olsa da, ölçe?in tutarl?l???n? ve kararl?l???n? incelemek için standart psikometrik yöntemler kullan?lm??t?r. **Güvenirlik** çal??malar? kapsam?nda iç tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach Alfa) hesaplanm??t?r. ?ç tutarl?l?k katsay?s?, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ne derece tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Ek olarak, test-tekrar test güvenirli?i yönteminin de kullan?lmas? beklenir. Bu yöntem, ölçe?in farkl? zamanlarda uyguland???nda tutarl? sonuçlar verip vermedi?ini göstererek ölçe?in kararl?l???n? ortaya koyar. Yüksek güvenirlik de?erleri, envanterin ölçüm hatas?n?n dü?ük oldu?unu ve sonuçlar?n tekrarlanabilir oldu?unu i?aret eder.

Faktör Analizi

Çok Boyutlu Okul Öfke Envanteri'nin uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n? do?rulamak amac?yla faktör analizleri (Aç?mlay?c? Faktör Analizi - AFA ve/veya Do?rulay?c? Faktör Analizi - DFA) uygulanm??t?r. Bu analizler, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde de sürdürülüp sürdürülmedi?ini kontrol etmeye yarar.

E?er ölçek, beklenen alt boyutlara (Öfke ?fade, Öfke Kontrolü, Okulda Öfke Tetikleyicileri gibi) ayr?l?yorsa, faktör yap?s?n?n do?ruland??? kabul edilir. Bu tür çok boyutlu envanterlerde, faktör yüklerinin yüksek olmas? ve faktörler aras? korelasyonlar?n anlaml? olmas?, ölçe?in psikometrik özellikler aç?s?ndan güçlü oldu?unu gösterir.

Enstrüman (Ölçek Bilgileri)

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Format: Öz Bildirim Envanteri (Self-Report Inventory)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Okul Ça??ndaki Ö?renciler (Ergenler)

Ya? Grubu: Ortaokul ve Lise Ö?rencileri (Genellikle 12-18 ya? aral???)

Popülasyon Detaylar?: Uyarlama çal??mas?, Türkiye'deki çe?itli okullardan seçilen ergen ö?rencilerden olu?an bir örneklem üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Ölçek, be?li veya dörtlü Likert tipi derecelendirme format?nda haz?rlanm??t?r (Kesin bilgi için teze bak?lmal?d?r). Cevaplar, kat?l?mc?n?n belirli öfke durumlar?na veya ifadelerine ne s?kl?kta kat?ld???n? veya onlar? ne ölçüde ya?ad???n? yans?t?r.

Anahtar Kelimeler

Öfke, okul, ergenlik, geçerlik, güvenirlik, psikolojik test, Canbuldu (2006), yüksek lisans tezi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: Bilinmiyor

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: Bilinmiyor

Yaz??ma Adresi: Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Tez çal??mas?n?n yap?ld??? kurum).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler: Ölçe?in kullan?m? için orijinal ölçek geli?tiricisinden ve uyarlama çal??mas?n? yapan yazardan izin al?nmas? gerekebilir. Akademik ara?t?rmalarda genellikle tezin referans gösterilmesi yeterlidir.

Ücret: Ölçek, akademik bir yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirildi?inden, ticari olmayan akademik ara?t?rmalar için genellikle ücretsizdir.

Test Y?l?: Uyarlama çal??mas?n?n tamamland??? y?l 2006'd?r (Canbuldu, S., 2006).

Kaynaklar

Canbuldu, S. (2006). *Çok Boyutlu Okul Öfke Envanterinin Uyarlama Çal??mas?*. (Yüksek lisans

ARABPSYCHOLOGY.COM

tezi). Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.

Bu teze Yüksekö?retim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?im sa?lanabilir: tez.yok.gov.tr

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: cok-boyutlu-okul-ofke-envanteri-toad.pdf

Çok Boyutlu Okul Öfke Envanteri Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

(Kaynak içerikte ölçek maddeleri bulunmad???ndan, bu k?s?m bo? b?rak?lm??t?r. Maddeler, Canbuldu'nun 2006 tarihli yüksek lisans tezinde yer almaktad?r.)

ARABPSYCHOLOGY.COM